

Rondmaken op stroom (2)

 Jolt Oostra

We roeien op de IJssel. Heel mooi, maar met de nodige risico's. Vooral sturen op de IJssel is iets wat niet vanzelf gaat. Wat is het dan prettiger dan een rubriek in de Bellnote, waar je zittend in je luie stoel, alles leest over het sturen op de IJssel? Zodat je in de boot precies weet waar je aan toe bent? En als die rubriek geschreven wordt door onze eigen Jolt Oostra, wat willen we dan nog meer? Veel lees- en leerplezier!

In 8 tot 9 afleveringen komen de meest "populaire" stuurvraagstukken aan de orde:

1. Stroom: waar wel/niet laten lopen
2. Stilliggen = gaande houden
3. Rondmaken op stroom 1.
4. Rondmaken op stroom 2.
5. Omgaan met deining 1: leg stil die boot!
6. Omgaan met deining 2: nooit ernaar toe.
7. Omgaan met deining 3: golftypen onderscheiden
8. Havens in- / uitvaren

In deze aflevering:

'Rondmaken op stroom' deel 2.

In Kribbigheden 3 maakten we min of meer per ongeluk rond met behulp van de stroom doordat we onbedoeld met de boeg in een sterkere stroom terecht kwamen. Dat kunnen we natuurlijk ook met opzet doen want het gaat snel, makkelijk en elegant in vergelijking met rondmaken midden op de rivier. Bovendien, hoewel het je daar natuurlijk helemaal niet om te doen is: het maakt wel indruk op je bemanning... Interessanter is misschien dat je bij het examen IJSSELBEVOEGDHEID door op deze wijze rond te maken duidelijk laat zien dat je snapt hoe het werkt. En da's nooit weg. De belangrijkste vraag is echter zoals altijd: is het veilig? Ja, zeker als er meer scheepvaart is en je daarbij uit de buurt wilt blijven. Zorg wel voor voldoende afstand van de wal (bij zuiging) en let op de volgende benedenstroomse krib (zie Kribbigheden 1). De grootste veiligheidswinst zit echter hierin: door het oefenen van deze manier van rondmaken ga je begrijpen wat de stroom met je doet en dat is in noodsituaties erg belangrijk.

Hoe ging het ook weer. In **Fig. 1a** zie je aan de rechterkant ongeveer de situatie van de vorige keer.

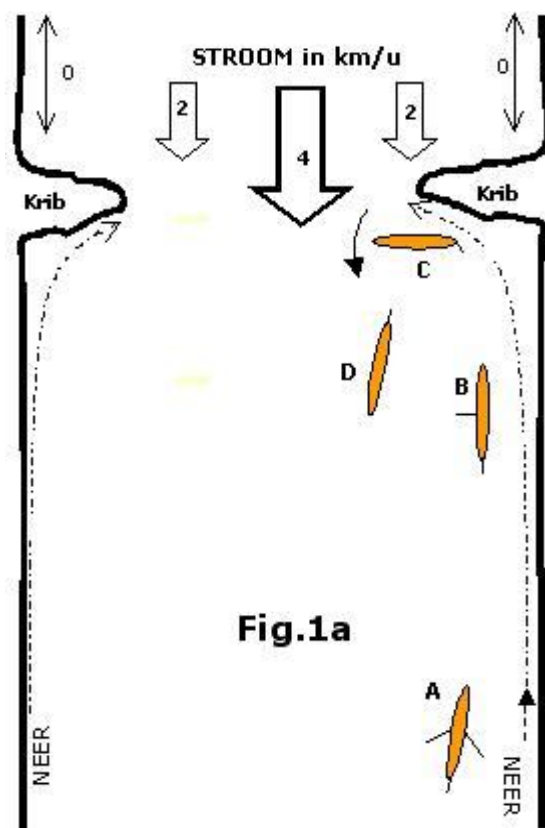

Fig.1a

Alleen de aanloop is anders. Je zoekt eerst de krib uit 'waaronder' je wilt rondmaken. Nadat je de voorlaatste krib gepasseerd bent stuur je richting wal (A). Je laat parallel aan de wal doorroeien en op 2-3 bootlengten van de krib laat je lopen, BB Houden (B) en je stuurt langs de krib richting de stroom (C). Als je ervoor zorgt dat de helft tot 2/3 van de boot buiten de krib uitsteekt zet de stroom je zeer snel rond. Als er te weinig van de boot uitsteekt gaat het langzamer.

Je kunt zonnig wat meehelpen met 1-2x Halen aan SB. Bij korte kribben of als je te ver de rivier bent opgestoken kun je 1-2x laten Strijken aan BB. Het gaat erom dat er een zo groot mogelijk *verschil* in kracht ontstaat: zoveel mogelijk op de boeg en zo weinig mogelijk op het "hek" (het achterschip). Een paar keer oefenen en je hebt het in de vingers.

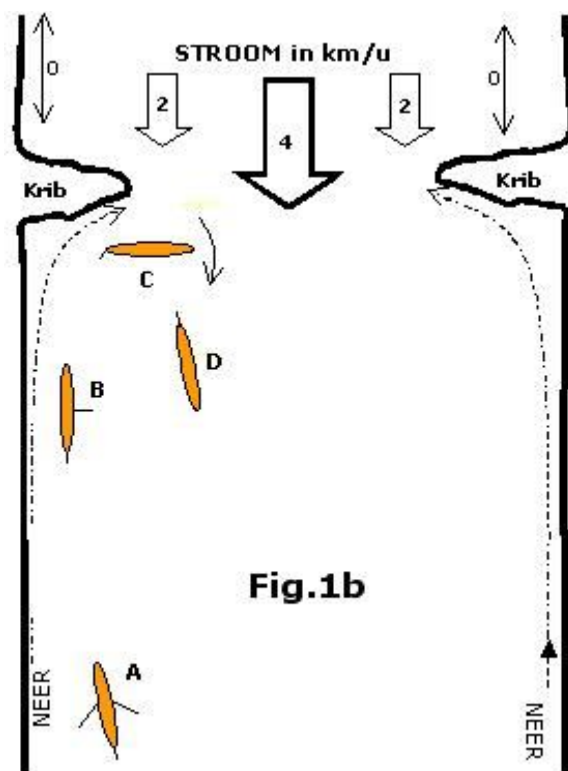
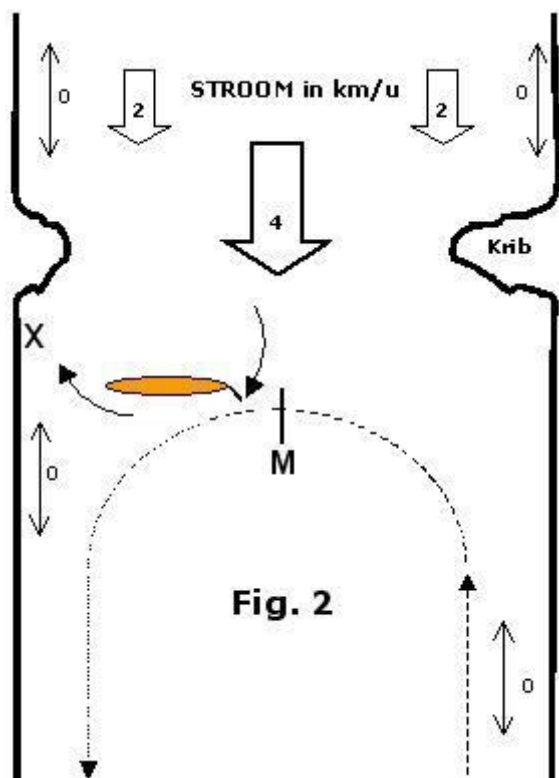
Na het rondmaken kun je oversteken en aan de SB-wal terugvaren.

Roeiers die stilstaand water gewend zijn zullen vaak een wijde U- bocht maken als ze willen omkeren, zodat ze bijna gewoon (met SB-sterk) door kunnen roeien en dan vanzelf weer aan de "andere" stuurboordwal uitkomen. Daar is niets op tegen. Alleen lukt het op de IJssel niet zo best, tenminste als je stroom-op gaat. Zie de gestippelde bocht in **Fig. 2**.

Tot het midden van de rivier (**M**) gaat 't prachtig, maar daarna komt de boeg in traag stromend water terecht terwijl de volle stroom van ruim 4 km/u het hek naar BB duwt. Een groot verschil in kracht op voor- en achterschip dus. Gevolg: de boeg gaat zeer hardnekkig naar SB en je loopt de kans dat de boot bij **X** op de wal loopt.

Het is handiger om aan de SB-wal rond te maken, zoals hiervoor is aangegeven (Fig.1a) en daarna de andere wal op te zoeken.

Als je al aan de BB-wal stroom-op voer kun je ook dáár op diezelfde manier rondmaken, maar dan in spiegelbeeld. Zie **Fig.1b**.

En stroom-af? De tekening (Fig.3) spreekt waarschijnlijk voor zichzelf. Onze 'wijdebocht-roeiers' kunnen hun gang gaan, want stroom-af werkt deze methode heel goed! Je stuurt 'onder' de bakboordkrib richting wal (Q) en Laat lopen en Houden BB zodra ongeveer een derde van de bootlengte naast de krib is (B). De boot draait nu ongeveer volgens A,B,C,D.

Voordeel: je zit meteen weer aan de SB-wal. Kun je voorlopig niet oversteken dan kun je dezelfde manoeuvre ook (in spiegelbeeld) uitvoeren aan je 'oude' SB-wal, zie Fig.4.

Ook nu stuur je de boeg onder de krib richting wal, ongeveer bij Z.

In beide gevallen is het recept simpel: kort nadat je een krib gepasseerd bent stuur je richting wal, je Laat lopen, Houden SB (of Houden BB als je eerst overgestoken bent).

Als je zorgt dat het achterste deel van je boot in de stroom blijft gaat alles verder vanzelf.

Kortom, bij rondmaken
 stroom-op: **boeg in de stroom**
 stroom-af: **hek in de stroom**.

Nog korter: vecht niet tegen de stroom maar gebruik 'm.

Jolt Oostra

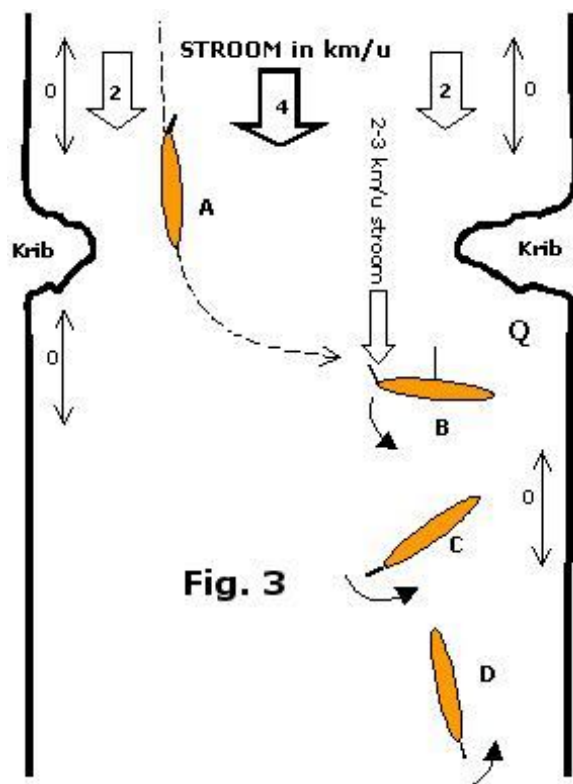

Fig. 3

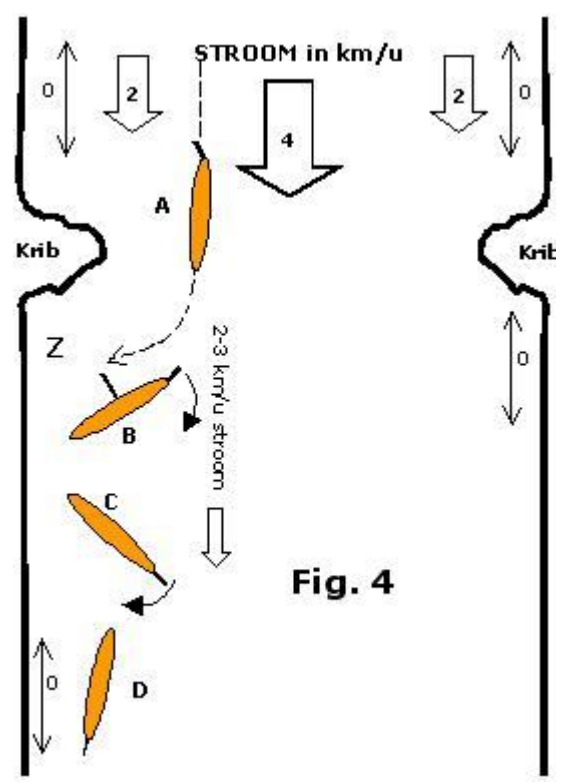

Fig. 4